

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про державний екологічний контроль» (реєстр. № 3091 (доопрац.) від 18.03.2021), внесений народними депутатами України Маріковським О. В., Бондаренком О. В., Прощуком Е. П., Криворучкіною О. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроект визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного екологічного контролю, повноваження органів державного екологічного контролю, а також встановлює відповідальність суб'єктів господарювання за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів.

Законопроект передбачає створення єдиного органу державного екологічного контролю та реформування системи органів та порядку здійснення державного екологічного контролю.

Крім цього, законопроектом, зокрема:

розширюються заходи державного екологічного контролю, до яких належать планові та позапланові перевірки, реагування на виклики, рейдові перевірки та патрулювання, перевірки щодо органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

встановлюється порядок планування здійснення державного екологічного контролю;

регулюються зміст та порядок складання документів, які формуються під час діяльності органів державного екологічного контролю, та узгоджується співпраця органу державного екологічного контролю із правоохоронними органами.

Також вносяться зміни до низки законодавчих актів з метою приведення їх у відповідність до норм законопроекту.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту прийняття зазначеного проекту акта потребує збільшення видатків Державного бюджету України в частині оплати праці державних інспекторів з охорони довкілля.

Водночас за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища суб'єктами господарювання встановлюються штрафи, що у разі вчинення зазначених порушень суб'єктами господарювання та їх накладання матиме вплив на збільшення дохідної частини бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Згідно з наданими до проекту акта фінансово-економічними обґрунтуваннями законопроект потребуватиме фінансування з державного бюджету на ліквідацію Держекоінспекції і її територіальних органів та утримання новоствореного органу і його територіальних органів.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000021BE2F00202B8700](#)

Підписувач [Кава Олександр Степанович](#)

Дійсний з [13.08.2020 0:00:00](#) по [12.08.2022 23:59:59](#)

Міністерство фінансів України

06030-16-5/11059 від 06.04.2021

З урахуванням того, що процес ліквідації Держекоінспекції та утворення нового органу орієнтовно може бути розпочатий у другій половині 2021 року, потреба у коштах на керівництво та управління у сфері екологічного контролю становитиме 610 346,05 тис. грн, з них: утримання новоствореного органу на 6 місяців – 552 144,45 тис. грн, додаткова потреба на ліквідацію Держекоінспекції та її територіальних органів (оплата праці та нарахування на заробітну плату) – 47 360 тис. грн, забезпечення роботи ліквідаційних комісій – 10 841,6 тис. гривень. З урахуванням перерозподілу кошторисних призначень Держекоінспекції на другу половину 2021 року (які становлять 221 869,85 тис. грн) остаточна додаткова потреба становитиме 388 476,2 тис. гривень.

Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту внаслідок запровадження механізму здійснення державного екологічного контролю суми штрафів за порушення законодавства, норм, нормативів і правил у природоохоронній сфері будуть перераховуватись до Державного бюджету України, що стане джерелом додаткових надходжень для покриття збільшення видатків державного бюджету.

Законопроектом передбачається, що для обрахунку розміру штрафу використовується розмір мінімальної заробітної плати. Зокрема, мінімальний штраф передбачено за невиконання законного припису щодо усунення порушень законодавства про охорону навколишнього природного середовища – у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати (на 01.01.2021 – 60 тис. грн), максимальний – за недопущення до проведення заходу державного екологічного контролю, який проводиться відповідно до вимог законодавства, створення перешкод у його проведенні суб'єктом господарювання з найвищим та високим ступенем екологічного ризику, – у трьохсоткратному розмірі мінімальної заробітної плати (на 01.01.2021 – 1 800 тис. гривень).

Водночас необхідно зазначити, що правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю) визначено Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», який, зокрема, у статті 3 встановлює, що державний нагляд (контроль) здійснюється за принципами недопущення встановлення планових показників чи будь-якого іншого планування щодо притягнення суб'єктів господарювання до відповідальності та застосування до них санкцій. Отже, надходження від штрафів не можна визначити як джерело додаткових надходжень для покриття збільшення видатків державного бюджету.

Крім цього, законопроектом передбачається створення інформаційно-телекомунікаційної системи заходів державного екологічного контролю, фінансування якої планується здійснити за рахунок міжнародної технічної допомоги або інших джерел, не заборонених Законом. Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту на створення цієї системи, за попередніми розрахунками, потребуватиметься близько 5 млн гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація вказаних положень законопроекту потребуватиме додаткових бюджетних коштів. Так, у 2021 році додаткова потреба у коштах на керівництво та управління у сфері екологічного контролю становитиме 388 476,2 тис. гривень.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Згідно із частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. Проте відповідні пропозиції до законопроекту відсутні.

Також законопроектом передбачено, що він набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом, що не відповідає частині третій статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно із якою закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Згідно із законопроектом органами державного екологічного контролю є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю, та його міжрегіональні територіальні органи. Визначається структура апарату такого центрального органу виконавчої влади та його територіальних органів.

Проте відповідно до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» територіальні органи центрального органу виконавчої влади утворюються як юридичні особи публічного права, ліквідовуються, реорганізуються Кабінетом Міністрів України за поданням міністра, який спрямовує і координує діяльність центрального органу виконавчої влади. Структуру апарату центрального органу виконавчої влади та його територіальних органів затверджує керівник центрального органу виконавчої влади за погодженням з міністром. Водночас вимоги до формування структури апарату центрального органу виконавчої влади визначаються Кабінетом Міністрів України.

2. Законопроектом визначаються умови оплати праці державних інспекторів з охорони навколишнього природного середовища, а також інших працівників та державних службовців органів державного екологічного контролю (визначаються структура заробітної плати, розміри їх посадових окладів).

Указане суперечить законам України «Про Кабінет Міністрів України» та «Про оплату праці», згідно з якими умови оплати праці працівників установ, що фінансуються з бюджету, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Крім того, враховуючи, що державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища є державними службовцями, упорядкування умов їх оплати праці має здійснюватись одночасно та на єдиних засадах з іншими державними службовцями.

3. Пунктом 3 Прикінцевих та перехідних положень законопроекту Міністерству фінансів України доручається під час підготовки пропозицій щодо внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» передбачити видатки, необхідні для забезпечення виконання цього Закону.

Однак відповідно до Бюджетного кодексу України правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства визначаються цим Кодексом.

4. Законопроектом вносяться зміни до Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» у частині визначення повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю, серед яких передбачається використання таким органом спеціальних транспортних засобів, які мають графічні забарвлення, написи та емблему.

Зважаючи на норми чинного законодавства, зазначене положення потребує вилучення як таке, що не є нормою законопроекту.

5. Відповідно до Прикінцевих та перехідних положень законопроекту Кабінету Міністрів України доручається у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом України забезпечити створення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю, та його територіальних органів.

Однак згідно з Конституцією України та законами України «Про Кабінет Міністрів України» та «Про центральні органи виконавчої влади» питання щодо утворення, реорганізації та ліквідації центральних органів виконавчої влади та затвердження положень про них віднесено до компетенції Кабінету Міністрів України.

Ураховуючи зазначене, проект Закону України «Про державний екологічний контроль» (реєстр. № 3091 (доопрац.) від 18.03.2021), внесений народними депутатами України Маріковським О. В., Бондаренком О. В., Прощуком Е. П., Криворучкіною О. В. та іншими, потребує доопрацювання з врахуванням наведених зауважень та визначення реальних джерел покриття додаткових витрат державного бюджету.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Олександр КАВА